

El follet i les mosques de sant Narcís

A les Preses, vora Olot, aquest mes celebren la Gala, la festa major del municipi. Però si mai us arribeu a les Preses no podeu deixar de passar pel bosc de Tosca i recordar que us trobeu en l'indret on el rancuniós follet, disgustat amb el pagès desagraït que l'havia tret de casa fart de les seves entremaliadures, l'amenaça amb la sentència: "Recorda, humà, que quan Olot era ciutat, bosc de Tosca era un prat. Quan Olot tornarà a ser un prat, bosc de Tosca serà ciutat." En aquest paratge, els apilonaments de rocs de diverses mides donen l'equívoca impressió que antany hi hagués hagut una ciutat. En realitat és l'efecte d'una colada de lava del veí volcà Croscat.

El dia 29 d'octubre són les Fires de Girona. En la mitologia clàssica Narcís és un bell jove que refusa l'amor de la nimfa Eco. Un dia, en veure's reflectit en un estany, s'enamora d'ell mateix i, en pretendre besar-se, cau a l'aigua i s'ofega. Al mateix lloc on s'ofegà va néixer una flor, el narcís. A Girona, l'any 1285 les tropes franceses de Felip l'Ardit, rei de França (la infausta gesta del qual relata la cançó que ha donat fama a la Dharma), al davant de la croada que havia de prendre la corona d'Aragó a Pere el Gran, van entrar a Girona. Van profanar el sepulcre de sant Narcís, d'on van sortir milers de mosques que van encomanar mil malalties als soldats, que es van retirar sense aconseguir altra cosa que la mort. Bernat Desclot, el 1288, ho narrà d'aquesta manera: "Primerament [Déu] els envià una plaga de mosques, que n'hi havia tantes, que en la resta del món mai no se n'havien vist tantes alhora; i eren mosques tan grosses i tan grans com un gla, i entraven pels narius i pel ses dels cavalls, que no hi valien mantes ni proteccions de cuir ni cap altra cobertura que els ho pogués impedir; i un cop havien entrat per un dels dits llocs, no hi havia cavall tan fort ni tan poderós que no caigués immediatament mort a terra; així que en aquella host moriren ben bé quatre mil cavalls de preu i vint mil dels altres. Sens dubte, la plaga que Déu va donar al rei faraó a Egipte no fou major que aquesta."

Un dia de gener del 1339, el rei Martí concedí a Girona el privilegi de poder celebrar anualment la seva fira. La ciutat s'havia convertit en un centre de mercat important, i l'hàbit va anar establint la celebració de mercats extraordinaris. A aquests mercats principals els anomenaven fires, que sovint es posaven sota l'advocació d'algun sant venerat en el país. En el cas de Girona, sant Narcís.

El costum de posar les fires sota l'advocació d'un patró o patrona facilitava el recordatori de la fira. Les actuals Fires de Girona actuen a mena de festa major de la ciutat, i s'han convertit en una gran manifestació ciutadana. Teatre i altres arts, escèniques i plàstiques. Així és com el lleure d'una ciutat que actua a la vegada de centre comercial comarcal i és motiu d'atracció turística internacional, presenta durant les Fires de Sant Narcís la seva cara més gojosa i espectacular.

Cal destacar, per al lleure juvenil, el firal de les barraques que es munta al parc de la Devesa. Una activitat que darrerament apareix en la majoria de grans festivitats i que hom denomina amb el pretensiu terme de festa alternativa per contraposició a una festa oficial, però que en realitat d'alternativa no en presenta cap altra que el consum desmesurat d'alcohol. No seré jo qui negui que el consum d'alcohol en tota festa no formi part de la tradició mediterrània, però en ella aquest costum és contingut per activitats paral·leles, que moderen i controlen la ingesta; des de la participació d'altres generacions en les activitats fins al control que proporciona haver de intervenir en algun ritual (joc) que exigeix control de totes les facultats i sentits. Cosa que no es dona en aquest entorn.

Publicat a:

-Suplement Cultura 11-10-2013 Pàgina 6

Font del document:

http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/683524-el-follet-i-les-mosques-de-sant-narcis.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=portada&utm_source=rss&utm_medium=portada&utm_campaign=rss